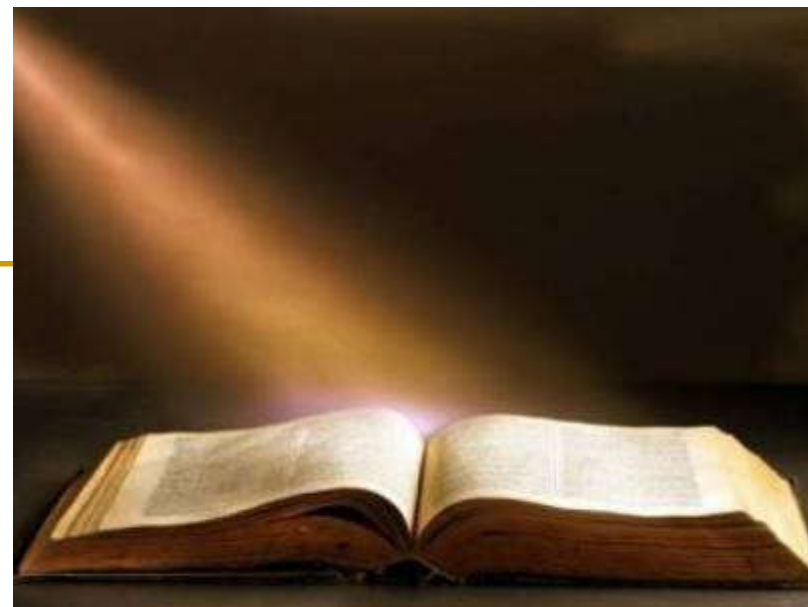

**Egzegeza SZ – Izbor iz
povijesnih spisa
petkom 8:15**

Povijesne knjige Staroga zavjeta

Božja Riječ na početku velikih religija

dr. Niko Bilić

<http://amdg.eu>

→ nastava

amdg.eu/tfmvi

Biblija na Uskrs (Lk 24)

- “Počevši od Mojsija i svih **pro**roka... što ima *o njemu*” (Lk 24,27);
 - “**otvara** nam Pisma” (v32)
- Trostruki preokret:
 - Oči (v16.31)
 - srce (v25.32)
 - govor (v17.29)
- Trostruki rezultat (32s.36):
 - osjećaj (v32),
povratak, zajedništvo (v33.36)
- “Sve što je u *Zakonu*, **Pro**rocima i *Psalmima* (v44)
 - *o meni* napisano”
 - “**otvori** im pamet da razumiju PISMA” (v45)

Kanon

- κανών – mjera:
 - ustaljeni popis i raspored
- Suvremeni kanon SZ:
- Petoknjižje
- i *Povijesne* knjige:
 - Jš do 2 Mak
- *Mudrosne* knjige:
 - Job do Sir
 - Psalmi
- *Proročke* knjige:
 - Iz do Mal

Hebrejska Biblija (HB)

- „*proto-kanon*“ – prvi, 3 dijela
- תורה – *Tôrâ* = Zakon (Pouka)
- נביאים – *N^ebi'îm* = **Pro**roci
 - Od **Jš** (– **2 Kr**) do (Iz –) Mal
 - Od ulaska u obećanju zemlju
 - Do propasti kraljevstva (Babilonsko progonstvo)
- כתובים – *K^etubîm* = Spisi
 - **Rut**, “mudrosne”, **Ezr/Neh**, Dn, **Ljet**
- → TaNaK

©JewishEncyclopedia.com

Septuaginta

- **70=LXX =“deutero-kanon”**
 - Grčki kanon, Grč. Biblija
 - Prijevod svetih knjiga
 - Nakon Aleksandra Velikoga, za vjernike
- Nov jezik: prijevod na grčki
- Nov raspored (“logički” i kronološki)
 - Prošlost, sadašnjost, budućnost
 - Npr. **Rut 1,1**
- Nove knjige: 7 knjiga
 - **Tob, Jdt, 1 i 2 Mak**, Mudr, Sir, Bar
 - + dodatci u Dn i **Est**
- Teološki naglasci (svetost, David i hram...)

ΓΕΝΕΣΙΣ.

ἘΝ ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἄβρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἑτεφίετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀπὸ μέσον τοῦ φωτός, καὶ ἀπὸ μέσον τοῦ σκότους. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία.

Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, γενηθήτω στερίωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος· καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀπὸ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερίωμα· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀπὸ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στεριώματος, καὶ ἀπὸ μέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ στεριώματος. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερίωμα οὐρανόν· καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν· καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα δευτέρα.

Nastava

- **Biblijski tekst**
 - **Anto Popović, *Uvod...***
 - ***Odabрати knjigu***
(Jš ili Suci ili Sam ili Kr ili Ljet)
 - *Komentar*
 - **Lik i tema**
 - **Knjiga ili članak**
-

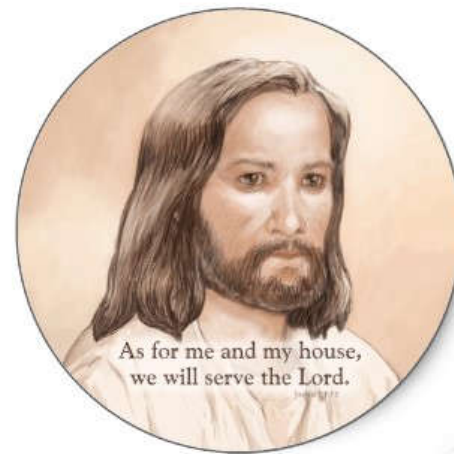
Udžbenik

- Povijesne knjige
 - Uvod u knjige Staroga zavjeta 2
- Anto Popović
- *Kršćanska sadašnjost*
- Biblioteka: Biblica
- Godina izdanja: 2015.
- ISBN: 978-953-11-0819-5

Egzegeza SZ – Izbor iz
povijesnih spisa
amdg.eu/tfmvi

Jošua

a) U Petoknjižju

b) Knjiga o Jošui

(šestoknjižje?)

יהושע *j^ehošu^a*, LXX: Ἰησοῦς

Ratnik (Izl 17,8-16)

Jošua u boju s Amalekom, Nicolas Poussin
1593/94 – 1665

- ❑ 1. *Mladi vojskovođa*
 - po čijemu nalogu (v10)?
 - Mojsijevu
 - Prvi zadatak (v9)?
- ❑ Odabire borce
 - Koliko traje boj (v12)?
- ❑ Dugo – cijeli dan
 - Mojsijeva uloga (v10-12)?
- ❑ Molitveno pokroviteljstvo
- ❑ u boju s Amalekom (jd.! v13) – čiji boj (16b)?
 - Rat Gospodnji protiv Amaleka (v16)
 - Korjenito suprotstavljanje (יהוה: “ja ću izbrisati” 14b)

Poslužitelj i molitelj (Izl)

- **2. *Jedini s Mojsijem (24,13)* – gdje?**
 - Na svetoj gori – *koliko ostaju (v18)?*
 - 40 dana i 40 noći
- **3. *Gdje boravi (33,11)?***
 - u šatoru sastanka
 - Mojsije povremeno, a Jošua?
 - Stalno
- **Koje dobi?**
 - Momak, “mali”
(נער *ná‘ar* usp. 1 Sam 3,
1 Kr 3,7; Jer 1,6s)
 - 16 poglavlja nakon Izl 17

Izviđač (Br 13.14)

- Kakvu ulogu dobiva u Br 13,2?
 - Izvidjeti zemlju
- Iz kojega plemena v8?
 - Efrajim
- Kako se zove v16b (usp. Pnz 32,44)
 - Hošea > Jošua – *što to znači?*
 - יהושע *j'hošu*^a (jah + jaša)
- Prevrat (Br 14,4)?
 - “Natrag u Egipat”
- Jošua s Kalebom (iz Jude) potresen (v6) – gesta?
 - Razdiru haljine
- Jedini će ući u zemlju (v30)
 - nisu pomrli nakon pobune (v38)
- Reakcija (v7.9)?
 - “dobra zemlja” (v7) – ispravljaju glasine: “zemlja proždire” (13,32)
 - “Ne bojte se!” (v9) – ohrabruju zajednicu

Jošua nasljednik

- **Kakvo zaduženje** (Br **34,17** usp. 32,28)?
 - Podijeliti baštinu - *S kime zajedno?*
 - Sa svećenikom
- **Božji nalog?** (Pnz 1,38)
 - Mojsije **podsjeca** (31,3)
- **Izvršenje:** Jošua prima poslanje (Pnz 31,7)
 - **Od koga?**
 - Mojsija – *Pred kim?*
 - Pred cijelom zajednicom
- **Nalog (Pnz 31,7) - dvostruk?**
 - S narodom u zemlji
 - Predati u baštinu – *Potpورا (Pnz 31,8)?*
 - יהוה će biti s tobom (usp. Izl 3,12)

- **Tko govori Mojsijev psalam 32,44?**
 - Mojsije i Jošua
- **Osvrt:** Kako prima poslanje u 34,9?
 - “zareden”,
 - ispunjen duhom mudrosti

